

Календарне планування з історії України 9 клас
(2,5 година на тиждень, 87 – на рік)

Складено згідно навчальної програми «Історія України. 5–9 класи», затвердженої наказом МОН України від 03 серпня 2022 року № 698

№ ур.	Дата	Прим.	Зміст курсу	Очікувані результати навчання	Орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт.
I семестр					
1.	01.09		Повторення розділу " Козацька Україна на початку XVIII ст."		
2.	06.09		Повторення розділу "Українські землі в 20-90-х роках XVIII ст. "		
3.	07.09		Діагностичне оцінювання.		
Вступ. «Довге» дев'ятнадцяте століття в історії України: територія, населення, влада.					
4.	08.09		Ранній Новий час в історії України: здобутки і втрати. Відлуння європейських подій XVIII ст. в Україні. Вплив Французької революції на ідейний клімат Центрально-Східної Європи.	Знати: – хронологічні межі та ознаки Нового часу, час включення українських територій до складу Російської та Австрійської імперій; – адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі Російської та Австрійської імперій; – чисельність, соціальний і національний склад населення України в XIX ст. Розуміти: – поняття: «довге XIX століття», «модернізація», «національне відродження»; – головні цілі та сутність політики Російської та Австрійської імперій на території України; – обумовленість густоти zalюднення природно-географічними та економічними чинниками; – вплив подій (зокрема, Французької	– Підготувати повідомлення (або есе) про європейські зв'язки України в Ранній Новий час. – Зіставити (усно або письмово) оглядові карти з історії України, зокрема адміністративно-територіального устрою: станом на середину XVIII ст. і на початок XIX ст.
5.	12.09		Між двома імперіями: Україна на політичній карті Європи на зламі XVIII–XIX ст. Адміністративно-територіальний устрій українських територій у складі Російської та Австрійської імперій. Російське самодержавство як політична система.		
6.	13.09		Українська територія та її zalюдненість: чисельність, соціальний і національний склад населення. Іншоетнічні групи на українській території: поляки, росіяни, кримські татари, євреї, німці та ін.		

7.	14.09		Запровадження «смуги осілості» для євреїв підросійської України. «Довге» XIX століття: період модернізації та національних рухів у Європі. Ознаки модернізації. Україна в XIX столітті: між традиційним укладом життя та викликами модернізації.	революції 1789 р.) і тенденцій європейської історії на розвиток України; – дев'ятнадцяте століття як час суспільної модернізації, соціальних і національних рухів у Європі; – модернізацію як перехід від традиційного аграрного до сучасного індустріального та урбанізованого суспільства. Уміти: – обґрунтувати хронологічні межі історичного («довгого») XIX ст.; – показати на карті українські території у складі Російської та Австрійської імперій; – схарактеризувати політичне і соціальне становище України на зламі XVIII–XX ст.; – пояснити чинники та механізми змін у чисельності, соціальному й національному складі населення України.	
Розділ 1. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.					
8.	26.09		Нові російські порядки: імперське освоєння українського простору. Козацтво після ліквідації Запорозької Січі та Гетьманщини. Чиновницький апарат у відносинах з центральною імперською владою і місцевим населенням.	Знати: – назви і час існування козацьких формувань: Задунайська січ, Азовське козацьке військо, Чорноморське/Кубанське козацьке військо; час початку індустріальної революції в Україні, польського Листопадового повстання, діяльності Кирило-Мефодіївського братства. Розуміти: – поняття: «індустріальна революція (промисловий переворот)», «національна ідентичність», «національний рух» («національне відродження»); – вплив індустріальної революції на розвиток міст, торгівлі, транспорту, соціальну структуру суспільства; – роль Харківського і Київського університетів	– Проаналізувати (усно або письмово) програмні документи Кирило-Мефодіївського братства під кутом зору відображення в них минулого/майбутнього України або/і з позиції формування прав і свобод людини. – Проаналізувати (усно або письмово) літературні твори Тараса Шевченка в контексті розвитку українського національного руху.
9.	27.09		Французько-російська війна 1812 р. та плани Наполеона щодо Східної Європи. Українські ополченські полки в російській армії та мешканці України на боці Наполеона I в легіоні Яна Домбровського.		

10	28.09		Соціальні та економічні зміни: криза кріпосницької системи, розмивання станових перегородок. Шляхетсько-дворянська верства. Життя сільської громади. Міщани: ремісники, торговці, підприємці.	як центрів українського національного відродження; – вплив польського національно-визвольного руху на суспільні настрої в Україні; – програмні положення та ідейні засади діяльності Кирило-Мефодіївського братства; – зв'язки між соціальними і національними рухами.	
11	29.09		Початок індустріальної революції. Нова модель соціально-економічного розвитку Півдня України. Порто-франко Одеси.	Уміти: – показати на карті зміни української території наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст., місця діяльності політичних і національно-культурних організацій, території, охоплені соціальними протестами;	
12	03.10		Нації та націоналізм у сприйнятті людей XIX століття. Політичне та етнічне розуміння нації. Соціальні та політичні рухи. Польське повстання 1830–1831 рр. і його наслідки для України.	– схарактеризувати політичний і соціально-економічний стан підросійської України, особливості першого етапу індустріальної революції, розгортання українського національного руху, діяльність Кирило-Мефодіївського братства;	
13	04.10		«Українське питання» в баченні російської влади й громадськості. Імперська «теорія офіційної народності» («православ'я – самодержавство – народність»). Ліквідація Греко-католицької церкви в Російській імперії.	– пояснити вплив індустріальної революції на соціально-економічний розвиток України, значення діяльності Кирило-Мефодіївського братства для національного руху; – пояснити розбіжності в цілях українського, польського (національних) і російського (опозиційного до самодержавства) рухів на території України.	
14	05.10		Початок українського національного руху («національне відродження»): шляхетський етап. Асимілятори і традиціоналісти. Новгород-Сіверський гурток автономістів. Харківський осередок українського руху. Формування сучасної національної ідентичності.	– обґрунтувати судження про історичне значення діяльності Миколи Костомарова, Івана Котляревського, Пантелеймона Куліша, Тараса Шевченка.	

15	06.10		Кирило-Мефодіївське братство та ідея всеслов'янської республіки-федерації.		
16	10.10		Практичне заняття. Програмні документи Кирило-Мефодіївського братства під кутом зору відображення в них минулого/майбутнього України		
17	11.10		Урок узагальнення із розділу 1 Українські землі у складі російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.		
18	07.11		Урок контролю навчальних досягнень учнів із розділу 1 Українські землі у складі російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.		
Розділ 2. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.					
19	08.11		Адміністративно-територіальний устрій українських регіонів у складі Австрійської імперії. Соціальний та етнічний склад населення. Організація імперської влади.	Знати: – історичні обставини включення українських територій (Галичини, Буковини, Закарпаття) до Габсбурзької монархії; – період діяльності «Руської трійці», хронологічні межі «Весни народів». Розуміти: – поняття: «будителі», «Весна народів», «освічений абсолютизм»; – причини, які зумовили провідну роль Греко-католицької церкви і духівництва в українському русі Галичини; – ідейні засади діяльності гуртка «Руської трійці», Головної руської ради; – історичне значення альманаху «Русалка Дністровая». Уміти: – показати на карті Галичину, Буковину і Закарпаття у складі Австрійської імперії;	– Підготувати повідомлення про історію альманаху «Русалка Дністровая», проаналізувати його зміст під кутом зору ідейного та емоційного наповнення, важливого для розвитку національного руху. – Підготувати уявний допис до газети «Зоря Галицька» з позиції сучасника революційних подій 1848 р., поборника прав людини.
20	09.11		Реформи Марії Терезії та Йосифа II. «Освічений абсолютизм».		
21	10.11		Початки українського національного руху в Австрійській імперії. Закарпатські «будителі». Товариство галицьких греко-католицьких священників. Національна діяльність Греко-католицької церкви.		
22	14.11		Гурток «Руська трійця». Дискусія про абетку (кирилиця чи латиниця) в Галичині.		

23	15.11		Практичне заняття. Аальманах «Русалка Дністровая»	– схарактеризувати політичний і соціально-економічний стан українських регіонів у складі монархії Габсбургів, реформи періоду «освіченого абсолютизму» та їхній вплив на українське населення;	
24	16.11		«Весна народів» та суголосні їй події в Галичині, Буковині й Закарпатті в 1848–1849 рр. Скасування панщини.	– визначити напрями і результати діяльності «Руської трійці», досягнення революції 1848–1849 рр., роль греко-католицького духовництва в житті західноукраїнського суспільства, особливості українського руху в Закарпатті та Буковині;	
25	17.11		Перша політична організація українців – Головна Руська рада та її національна програма. Газета «Зоря Галицька». Українці в австрійському парламенті.	– обґрунтувати судження про історичне значення діяльності Івана Могильницького, Лук'яна Кобилиці, Маркіяна Шашкевича, Олександра Духновича.	
26	21.11		Урок узагальнення із розділу 2 Українські землі у складі австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.		
27	22.11		Урок контролю навчальних досягнень учнів із розділу 2 Українські землі у складі австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.		
Розділ 3. ПОВСЯКДЕННЕ ЖИТТЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ кінця XVIII – першої половини XIX ст.					
28	23.11		Повсякденне життя сільського і міського населення. Сільська та міська забудова (приватний і громадський простори). Житло і побут дворянина (шляхтича), купця, міщанина, селянина.	Знати: – дати відновлення діяльності Львівського університету, заснування університетів у Харкові та Києві, ліцеїв у Кременці, Одесі, гімназії вищих наук у Ніжині, виходу друком «Енеїди» Івана Котляревського, «Кобзаря» Тараса Шевченка. Розуміти: – поняття: «класицизм», «національна культура», «романтизм»;	– Підготувати міні-проект про повсякденне життя мешканців України (селян, міщан, торговців, поміщиків) у першій половині XIX ст.
29	24.11		Одяг. Публічна і приватна гігієна. Емансипація селянства. Становище жінки.	– гасло «пробудження/відродження» (мови, традицій тощо) як поштовх до національних рухів народів, які не мали власної державності; – суперечності розвитку української культури під впливом модернізаційних процесів і політики	– Підготувати і здійснити віртуальну мандрівку «Пам'ятки образотворчого мистецтва та архітектури України першої половини XIX ст.»
30	28.11		Практичне заняття. Повсякденне життя мешканців України.		– Підготувати план доповіді «Наш край в кінці XVIII – першій половині XIX ст.»

31	29.11		Умови розвитку освіти й культури в Україні. Імперська політика в галузі освіти й наук.	Російської та Австрійської імперій; – причинно-наслідковий зв'язок між модернізаційними процесами та змінами в житті й побуті людини; – значення історичних пам'яток, фольклору й етнографії, літературних та історичних творів у становленні української національної ідентичності. Уміти: – схарактеризувати розвиток освіти, науки культури в Україні, формування нової української літератури та сучасної літературної мови; – визначити особливості розвитку освіти, наук і культури, причини і наслідки культурних зрушень, особливості повсякденного життя; – пояснити зумовленість культурних процесів потребами національного розвитку, суперечливі наслідки модернізаційних процесів для розвитку національної освіти і культури; – розпізнати й описати пам'ятки архітектури та образотворчого мистецтва, виконані під впливом художніх принципів класицизму і романтизму; – узагальнити діяльність Миколи Гоголя, Петра Гулака-Артемовського, Василя Каразіна, Григорія Квітки-Основ'яненка, Івана Котляревського, Пантелеймона Куліша, Михайла Максимовича, Михайла Остроградського, Тараса Шевченка.	
32	30.11		Університети в Україні (Львівський, Харківський, Київський): освітнє, наукове, соціальне та політичне призначення. Елітарні навчальні заклади університетського типу: Кременецький ліцей, Рішельєвський ліцей в Одесі, Ніжинська гімназія вищих наук князя Безбородька. Інтелектуальні співтовариства.		
33	01.12		Становлення сучасної української літературної мови. «Енеїда» Івана Котляревського – перший твір нової української літератури. Націєтворча роль літературних та історичних праць. Теми та образи української романтичної літератури та історичної белетристики.		
34	05.12		Тарас Шевченко і його «Кобзар».		
35	06.12		Музика, театр у світлі культурно-мистецьких течій класицизму і романтизму та розвитку національного руху.		
36	07.12		Образотворче мистецтво та архітектура у світлі культурно-мистецьких течій класицизму і романтизму та розвитку національного руху.		
37	08.12		Національно-культурне життя поляків, росіян, євреїв, німців, кримських татар на теренах України. Єврейські «штетли».		

38	12.12		Практичне заняття. Віртуальна мандрівка «Пам'ятки образотворчого мистецтва та архітектури України першої половини XIX ст.»		
39	13.12		«Наш край в кінці XVIII – першій половині XIX ст.»		
40	14.12		<i>Урок узагальнення із розділу 3 Повсякденне життя та культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.</i>		
41	15.12		<i>Урок контролю навчальних досягнень учнів із розділу 3 Повсякденне життя та культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.</i>		
Розділ 4. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ в другій половині XIX ст.					
42	19.12		Україна в контексті міжнародних політичних подій середини XIX ст. Східна (Кримська) війна 1853– 1856 рр. як поштовх до реформ у Російській імперії. Українці у Східній (Кримській) війні.	Знати: – <i>хронологічні межі</i> Східної (Кримської) війни, <i>дати</i> скасування кріпацтва і панщини в Російській імперії, будівництва залізниці Одеса–Балта, створення Київської громади, Південно-Західного відділу Російського географічного товариства, «Братства (Братерства) тарасівців», ухвалення Валуєвського циркуляру та Емського указу. Розуміти: – <i>поняття</i> : «громадівський рух», «земство», «індустріалізація», «інтелігенція», «урбанізація»; – <i>особливості</i> проведення «великих реформ» 1860–1870-х рр. на території України; – <i>причинно-наслідкові зв'язки</i> між аграрними	
43	20.12		Ліквідація кріпацтва, аграрна реформа 1861 р.		
44	21.12		Реформи 1860–1870-х рр.		
45	22.12		Модернізація промисловості й сільського господарства. Торгівля. Втягнення підприємств України в імперський ринок. Урбанізація. Будівельна лихоманка. Зміни в транспортному сполученні: пароплавні компанії і розбудова залізничної мережі.		

				реформами і розгортанням індустріальної революції, розвитком міст, залізничного будівництва, змінами в соціальній структурі населення; – <i>роль</i> різночинної інтелігенції в розвитку українського національного руху та осучасненні (модернізації) суспільства; – <i>спрямованість</i> українського руху на формування модерної нації; – <i>вплив</i> заборонних актів російської імперської влади (Валуєвського циркуляру, Емського указу) на розвиток українського руху; – зародження та поширення серед єврейської інтелігенції ідеології сіонізму як <i>основи</i> збереження єврейської національної ідентичності в умовах посилення з боку імперської влади антисемітських настроїв; – культурно-просвітницьке <i>спрямування</i> кримськотатарського національного руху. Уміти: – <i>схарактеризувати</i> особливості соціально-економічних перетворень в Україні у пореформений період, погляди і діяльність громадівців 1860–1890-х рр.; – <i>визначити причини й наслідки</i> селянської реформи 1861 р., особливості інституційного етапу в розвитку українського руху, значення громадівського руху; – <i>пояснити</i> роль і місце України в господарському житті Російської імперії;	
--	--	--	--	--	--